בס"ד

עלה והצלח

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

פרשת תולדות תשפ"ז

גליון מס' 879

האוצרות השבוע:

- עצת ההמתנה — עלי מרפא
- חכם ותם — שער הגיליון
- בטחון אמיתי — יין הנגרי
- האם יש בך ח"ו כפירה? — למעשה
- התפילין היו לאות — בני היכלא

התורה הזמנית:

- הסתכלות בשכל — דרכי נועם
- פנינים מהלימוד היומי בלקו"מ ולקו"ה — איין בלעטל
- להכיר בטוב שבך — כוכבי אור
- חכמתו של יעקב איש תם — עומק הפרשה
- האדום האדום הזה — חנוך לנער
- יראת ה' היא אוצרו — שאל בני
- דיני צירוף עיסות לחלה — הלכה פסוקה

מי יודע לבשל - עשיו או יעקב?

יעקב אינו מבשל נזידים כי הוא שף מוצלח. זו בדיוק המשבצת של עשיו.

השבוע אנו קוראים על התאומים הראשונים שנולדו בעולם, עשיו ויעקב. לא רק שהם אינם תאומים זהים, אלא הפוכים בתכלית. עשיו הוא איש שדה, איש ציד, פיקח וערמומי, חברה'מן ומוצלח. יעקב איש תם: שקט, יושב אוהלים, לא חריף ולא ערמומי, מתנהג בפשטות ובצניעות.

בתחילת הסיפור, עשיו הוא הבכור והמוצלח. זה שמכבד את אביו, מבשל עבורו מטעמים ואביו אוהב אותו. אך לאחר מכן הסיפור מתחיל להידרדר; ביום לא בהיר, אברהם אבינו נפטר - ופתאום יעקב נכנס למטבח. הוא זה שנהיה הבשלן, ועשיו מתחנן לאכול מתבשיליו. בעקבות כך, עשיו מוותר על הבכורה, ובהמשך גם מפסיד את הברכות. ולמי? ליעקב...

רגע, אז מי יודע לבשל ולהיות ערמומי, עשיו או יעקב? מי הוא המוצלח ומי התמים, יעקב או עשיו?! איך התהפכו היוצרות?!

החכם ותם

מעשה בחכם ותם. החכם ידע הכל והיה מאד מוצלח, אבל מעולם לא ידע שמחה מהי, תמיד היה משהו לא מושלם ולא נוח. התם היה פשוט, לא ידע הרבה ובקושי הצליח לעשות משהו ולהתפרנס, אבל היה שמח ומאושר.

המסקנה היא לכאורה, שכדאי להיות תם וממש לא מומלץ להיות חכם. מה יעשה אם כן מי שלמרבה הצער לא נולד תם אלא חכם ומוכשר? האם נחרץ דינו לסבול? ובכלל, עם ישראל הוא עם חכם ונבון, והתורה היא עמוקה ורחבה מני ארץ ומני ים, וכדי להבין אותה אנו זקוקים לכאורה לקורטוב של חכמה. והתורה גם מצווה לכבד את הצדיקים וקוראת להם 'חכמים'. אז מה נכון להיות, תם או חכם?

שניהם. יהודי הוא החכם שבאדם ובאותה נשימה גם התמים. אלו הם אינם שני דברים, אלא שני צדדים של אותו מטבע; החכמה שלנו נובעת מתוך התמימות. זו אינה חכמה שמתחילה מבחוץ, ומנסה להכיר כמה שיותר את העטיפה של עולם השקר ברמה מדעית ואינטלקטואלית. חכמה חלולה, שאין בה מלבד יכולת מדופלמת לנפנף במידע ובמילים 'חכמות', ואין בה כדי ללמד על האדם שמאחוריה מאומה.

ההיפך, זו חכמה שמתחילה מבפנים. מתוך אמונה תמימה שהעולם הזה אינו סתם עטיפה יפה אלא מהות אמתית עמוקה וגבוהה, מלאת משמעות ותכלית. השלב הראשון מתחיל באמונה פשוטה ותמימה. תמימות אין משמעותה טיפשות, אלא תנועה של הכנעה פנימית מול הדבר הגדול באמת. האמונה והתמימות הזו הן הבסיס התמידי, שמשם ורק משם מתחיל החיפוש אחר החכמה ההבנה והמשמעות.

התם, אינו דווקא מי שנולד באופיו תם. אלא מי שבוחר להאמין בתמימות שיש משמעות פנימית לכל דבר, גם אם טרם השיג בהבנתו ושכלו מהי אותה משמעות. האמונה הזו ממלאת את לבו במשמעות וחיות ושמחה. ה'חכם' לעומת זאת,

> "יהודי הוא החכם שבאדם ובאותה נשימה גם התמים. אלו הם אינם שני דברים, אלא שני צדדים של אותו מטבע.

הוא זה שאינו מאמין לכלום עד שלא יבין ויחווה את הדברים עד תומם, מה שכמובן לעולם לא יקרה.

התהפכות היוצרות

כאן מתרחשת התפנית. התם, מתוך אמונתו הפנימית וחיפוש אחר משמעות אמתית ומהותית - הופך להיות חכם, ואם צריך, גם ערמומי ומוצלח, לא פחות והרבה יותר מ'החכם'. יעקב אינו מבשל נזידים כי הוא שף מוצלח. זו בדיוק המשבצת של עשיו. הוא מבשל כי יש כאן עניין; יש אבלות, יש לה משמעות, והוא מבשל משהו כדי לבטא את זה. התוצאה אינה גרועה בכלל, ועשיו 'השף המוצלח' מתחנן לטעום ממנה. והנה שוב ההבדל: עשיו רואה 'אדום', ויעקב רואה 'עדשים'. עשיו רואה רק את מה שהעיניים והחושים קולטים. יעקב רואה את המהות ואת המשמעות.

וזה כמובן לא נגמר. יעקב מנצל את ההזדמנות ורוכש ממנו את הבכורה. בעיני עשיו מדובר במעמד חיצוני, שברגע של חולשה אפשר לוותר עליו. אצל יעקב זו מהות פנימית שמכילה תכלית עצומה. כך גם בהמשך לגבי הברכות; הוא מצליח לחלץ את הברכות, כשהוא משתמש לצורך כך בערמה והתחכמות. אלו הם תכונותיו של עשיו; אלא שאצל עשיו, הערמה היא העניין, ואצל יעקב היא איננה אלא אמצעי.

יהודים הם עם חכם ונבון. וגדולי הצדיקים היו חכמים מחוכמים בכל החכמות שבעולם. לא משום שיש עניין להיות חכם, אלא משום שהתמימות מכוונת ופותחת לחכמה נפלאה ואין-סופית, חכמה פנימית וחכמה חיצונית, ששניהם יחד משמשים את אותה תכלית: תמימות.

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

אתה רוצה עצה אמתית?

אתה חייב להמתין

יום ג' שמות תקצ"ח:

וְהִנֵּה בְּשַׁבַּת הֶעָבַר דִּבַּרְנוּ מֵעִנְיַן כַּמָּה צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: בְּכָל יוֹם שֶׁיִּתְקָנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנָיו. כִּי הָאָדָם בָּזֶה הָעוֹלָם צָרִיךְ עֵצוֹת עֲמֻקּוֹת מְאֹד בְּכָל יוֹם, בְּאֹפֶן שֶׁיִּבָּצֵל מִמַּה שֶּׁצָּרִיךְ לְהִבָּצֵל. וְלַחֲטֹף בְּכָל יוֹם טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי מַה שֶּׁיִּכֹּל.

וְאִם אֵין יוֹדְעִין שׁוּם עֵצָה צְרִיכִין לְהַמְתִּין וּלְחַכּוֹת לִישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁיָּאִיד עָלָיו עֵצָה שְׁלֵמָה אֲמִתִּית. וְעַל כָּל פָּנִים צְרִיכִין לָיַדַּע שֶׁעֵצוֹת הָעוֹלָם הֵם שֶׁקֶר וְכָזָב. כִּי נֶאֱחָז בָּהֶם זֶהֱמַת הַנָּחָשׁ הַשִּׁיאָנִי שָׁעַל זֶה הִתְחִיל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם סֵפֶר תְּהִלִּים אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים. כִּי יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁהֵם כְּשׁוּרִים קְצָת. וְאַף עַל פִּי כֵן עֲצָתָם הֵם בְּחִינַת עֲצַת רְשָׁעִים. מֵחֲמַת שֶׁעֲצָתָם לֹא נִדְּבְקוּ מֵהֶזְהֲמַת עֲצַת הַנָּחָשׁ הַנַּ"ל.

וְעִקַּר הַקִּלְקוּל שֶׁל רֹב הָעוֹלָם הוּא מֵה שֶׁהוֹטְפִים עֲצָתָם בְּמַהֲרָה שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר עֲצַת נְפִתָּלִים נִמְהָרָה. כִּי לְעֵצָה הָאֱמִתִּית צְרִיכִין לְחַכּוֹת הַרְבֵּה לִזְכּוֹת אֵלֶיהָ כְּמוֹ שֶׁצָּעַק דָּוִד עַד אָנָה אֲשִׁית עֵצוֹת בְּנַפְשִׁי וְכוּ', וְזֶהוּ מַהֲרוּ שָׁכְחוּ מַעֲשָׂיו וְלֹא חִכּוּ לַעֲצָתוֹ כִּי בְּכָל מַה שֶּׁעָבַר עֲלֵיהֶם הָיוּ צְרִיכִין לְחַכּוֹת לַעֲצָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּכְלַל דְּבָרֵינוּ הָיָה שֶׁעִקַּר תִּקּוּן שְׁלֵמוּת הָעֵצָה הוּא עַל יְדֵי הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ בְּחִינַת וְסֵפֶר פָּרָשַׁת אִישׁ רִיבִי וְכוּ'. עַל כֵּן צְרִיכִין לְדַקְדֵּק מְאֹד לִלְמֹד הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה בְּכָל יוֹם, וּלְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ שָׁם עֵצוֹת טוֹבוֹת אֲמִתִּיּוֹת. וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לִלְמֹד כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים הַמְּכֻוָּנִים שֶׁהֵם סֵפֶר הַפּוֹסְקִים וְכוּ'.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב

חק ולא יעבור

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה ברורה ח"ו	דף היומי בכורות- ערכין	ליקוטי תפילות
שבת	ד	עד:	מה	קכה:	נז	רצה רצו
א	ה	עה.	מו	קכט.	נח	רצו רצח
ב	ו	עה:	מז	קכט:	נט	רצט ש
ג	ז	עו.	מח	קל.	ס	שא שב
ד	ח	עו:	מט	קל:	סא	שג דש
ה	ט	עז.	נ	קלא.	ב	שה שו
ו	י	עז:	נא	קלא:	ג	שז שח

עיין התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן ח"א תורה א' - ח"ב תורה ע"א

בטחון

שָׁמַעְתִּי מֵרַבִּי אִיטְשֶׁע מֵאִיר קוֹרְמָן זַ"ל, שֶׁשִּׁפֵּר שֶׁבִּזְמַן דָּחֳקוֹ אָז בְּעֶרֶב פֶּסַח שָׁלְחוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מֵרַיירִיד צְרוֹר הַכֶּסֶף לְמוֹהֲרַנ"ת זַ"ל לִכְבוֹד הוֹצָאוֹת חַג הַפֶּסַח בְּיַד אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁנָּסַע עַל הַיָּרִיד בִּבְרֶסְלֶב וּמִקְּדֶם נִכְנַס אֶל מוֹהֲרַנ"ת לְמָסֹר לוֹ הַכֶּסֶף עִם עוֹד כַּמָּה אֲנָשִׁים מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֲשֶׁר גַּם כֵּן בָּאוּ עַל הַיָּרִיד, אֲבָל מוֹהֲרַנ"ת כְּדַרְכּוֹ בְּקָדְשׁ שׂוֹחֵחַ אִתָּם אֲרֹכּוֹת מֵעִנְיְנֵי הָחָג הַקָּדוֹשׁ עַל פִּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ"ל כַּדָּת מַה לַּעֲשׂוֹת בְּיָמִים אֵלֶּה בַּעֲבוֹדַת ה' לְהָכִין עַצְמָם בְּכוּפִין וְגַעֲגוּעִים וּבִתְפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם לִזְכּוֹת לְקִדֻּשַׁת הַפֶּסַח שֶׁהוּא רֹאשׁ לְכָל הַמּוֹעֲדוֹת וְהָאוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת אֲשֶׁר יוֹרְדִים בְּלֵיל הַסֵּדֶר וְנִשְׁפָּעִים לְכָל הַשָּׁנָה וְכוּ', וְהֵם נִתְלַהֲבוּ וְנִתְעוֹרְרוּ מְאֹד מֵהַדִּבּוּרִים הַנִּפְלָאִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הֶחֱיָה אֶת נַפְשָׁם, וַאֲחַר כָּךְ נִפְרְדוּ מִמֶּנּוּ בְּבִרְכַּת הֶחָג כַּנָּהוּג וְהָלְכוּ לָהֶם, וּמוֹהֲרַנ"ת זַ"ל לֹא הִזְכִּיר כְּלָל בְּשִׂיחָתוֹ מִדָּחֳקוֹ וּמִצּוּקָתוֹ הַגְּדוֹלָה, וְהָאִישׁ אֲשֶׁר צְרוֹר הַכֶּסֶף בְּיָדוֹ גַּם כֵּן הָלַךְ אִתָּם מִבְּלִי לְמְסֹר הַכֶּסֶף לְמוֹהֲרַנ"ת זַ"ל כִּי שָׂכַח לְגַמְרֵי מֵהַשְּׁלִיחוּת שֶׁהָטַל עָלָיו, מֵהֲמַת דְּבֵקוּתוֹ בְּהַדִּבּוּרִים הַיְקָרִים שֶׁיָּצְאוּ מִפִּי מוֹהֲרַנ"ת זַ"ל בְּעִנְיָנָא דְּיוֹמָא, וְעַדַיִן בְּבֵית מוֹהֲרַנ"ת זַ"ל שׁוֹרֵר הַמַּחְסוֹר הֶחָמוּר לְצָרְכֵי הַפֶּסַח.

וְרַבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער עָמַד אָז לְיַד מוֹהֲרַנ"ת זַ"ל עָצוּב וּמְדֻאָג מְאֹד מִזֶּה שֶׁאֲפִלּוּ אֲנָשָׁיו לֹא יָדְעוּ לְמַלֵּא מַחְסוֹרוֹ וְהָלְכוּ לָהֶם מִבְּלִי לְתָמְכוֹ עֲבוּר צָרְכֵי הַפֶּסַח, וְהִרְגִּישׁ זֹאת מוֹהֲרַנ"ת זַ"ל בְּפָנָיו שֶׁל רַבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער, וְכִדֵּי לְחַזְּקוֹ הִתְחִיל לְהַסְבִּיר לוֹ בְּמֹאוֹר פָּנָיו עִנְיָן בְּטָחוֹן וּפִרְנָסָה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְסֻבָּב כָּל מִינֵי סִבּוֹת בְּאֹפֶן נִפְלָא אֵיךְ לְהַשְׁפִּיעַ לָהָאָדָם כָּל צָרְכּוֹ דֶּרֶךְ צִנּוֹרוֹת הַשֶּׁפַע וְהַפַּרְנָסָה וּשְׁאָר הַיְשׁוּעוֹת שֶׁיִּזְדַּמְּנוּ מִלְמַעְלָה עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְהָאָדָם בְּעִתּוֹ וּבְזִמְנוֹ וּבַשָּׁעָה הַנְּכוֹנָה, עַד שֶׁלִּפְעָמִים הַשֶּׁפַע הַנִּצְרָךְ נִמְצָא כְּבָר בַּבַּיִת וּמִסְתַּלֵּק בַּחוּץ מֵהֲמַת שֶׁעֲדַיִן לֹא הִגִּיעַ הָעֵת לְקַבֵּל הַשֶּׁפַע כְּמַ"ש עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ - בְּעִתּוֹ דַּיְקָא לֹא מֻקְדָּם וְלֹא מְאֻחָר אֲפִלּוּ בְּרֶגַע אַחַת, כִּי הַקְּדָמַת הַשֶּׁפַע יָכוֹל לְהַזִּיק חַס וְשָׁלוֹם לְעִנְיַן אַחֵר, וְזֶה מִנִּפְלָאוֹת תְּמִים דֵּעִים וְכוּ', וְהִרְחִיב לוֹ הַדִּבּוּר בָּזֶה, וְהִנֵּה תּוֹךְ כְּדֵי שִׂיחָתוֹ בָּא בְּמִרוּצָה הַשָּׁלִיחַ הַנַּ"ל לְבֵיתוֹ וּמָסַר לוֹ צְרוֹר הַכֶּסֶף בְּהִתְנַצְּלוּתוֹ וּבַקָּשַׁת מְחִילָה עַל עִכּוּב הַשְּׁלִיחוּת מֵהֲמַת הַשִּׂכְחָה, וְנִתְפַּעֵל מְאֹד רַבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער מִגֹּדֶל בִּטְחוֹנוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת בְּשַׁעְתָּא דְּחִיקָא כָּזֹאת וּמִשִּׂיחָתוֹ בְּיִשּׁוּב הַדַּעַת נִפְלָא כָּזֶה כְּאִלּוּ לֹא חָסַר לוֹ כְּלוּם, וְנִתְמַלֵּא רַבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וּפָנָיו צָהֳלוּ מִקַּבָּלַת הַשֶּׁפַע הַזֶּה עַד שֶׁאָמַר לוֹ מוֹהֲרַנ"ת זַ"ל "נַחְמָן! זֶעהסטו אָז אַצִינדֶערט אִיז גֶעקומֶען דִי רֶגַע פּוּן דִּיא יְשׁוּעָה, נִישְׁט פְּרִיעֶר נִישְׁט שְׁפָּעטֶער, אוּן דָאס הַיִּיסְט דֶער אֶמֶת'ר בִּטָּחוֹן אָז דִי יְשׁוּעָה וועט קוּמֶען צוּא דֶער רִיכְטִיגֶער צַייט".

נצור לשונך
הלכות לשון הרע

איך להנצל משמיעת לשון הרע:

א. כשרואה שהמדבר מתחיל לדבר לשה"ר: 'שמעתם מה שקרה אתמול עם פלוני?' יש לשאול אותו בפשטות 'בשביל מה אני צריך לדעת מזה?' ולהסביר לו שיש אופן שמותר אם מספר בשביל אחד מהתועליות הנ"ל לפי התנאים המותרים. השאלה הזו נותנת זמן לשומע להתחזק ולהתגבר על סקרנותו לדעת מה נעשה עם פלוני, וכן מועיל למדבר לחשוב אולי אין צורך לספר מה שרצה לספר.

ב. אם רואה שאין כוונת המדבר לתועלת, יש להוכיחו בנחת ובלשון רכה ודרך כבוד, שרק הוא מפסיד מזה הוא מדבר לשה"ר כי זכויותיו עוברות לאותו אדם שמדבר עליו. וכשם שאינו רוצה שאחרים יגלו חסרונותיו, לא יגלה הוא חסרונות אחרים. ואם התוכחה תגרה אותו לדבר יותר, אל יוכיחנו. קיצור הל' לשה"ר פ"ו סעיף ה)

"וְגַם שָׁמַעְתִּי מֵרְחוֹק שֶׁאַתֶּם סוֹבְרִים שֶׁאֵין אָנִי דַּן אֶתְכֶם לְכַף זְכוּת חַס וְשָׁלוֹם, הֵיכוֹל מַעֲלַתְכֶם לְהַאֲמִין בָּזֶה?!"

נתיב צדיק לר' נתן בר"י, קפו

למעשה
המדריך לחיים
בעקבות מעשה 'מבעל תפילה'

זהירות ממחשבות כפירה ח"ו

א] המניעה הגדולה להתפלל בכוונה, והמציאות בו הלב קר בתפילה הוא לא סתם מחמת עייפות או חסרון ריכוז, או שאר טרדות המבלבלות, אלא הוא שורש עמוק של מלחמת היצר בעצם יסוד האמונה. רביז"ל מגלה (שיחות הר"ן ל"ב) יסוד נפלא: שכל העולם מלא בקושיות ואפיקורסות, אפילו ילדים קטנים.

ב] המבחן לאמונה הוא להסתכל כמה ההתלהבות וחיות יש לו בשעת התפילה. שהרי אילו היה האדם זוכה להרגיש במוחו ובלבו כראוי, ביראה ובדבקות אמת, שהבורא יתברך שמו עומד עליו וצופה ומאזין לכל דיבור ודיבור היוצא מפיו - בוודאי הייתה נפשו יוצאת בדבקות ובכיסופים נוראים, ולא היה שייך כלל שיתפלל בריחוק או בקרירות. ומדוע אם כן נופלת הקרירות בתפילה? מכיוון שבמעמקי הלב טמונים ספקות וקושיות נסתרים, המקררים את התלהבות הנשמה.

ג] אלא שהמכשול הגדול הוא שהאדם, מחמת עוצם הקרירות וההעלם, אינו מזהה כלל את מציאותן של הקושיות הללו. הוא משוכנע כי אין לו שום הרהור כפירה, ומפרש את חוסר הריכוז כחולשה מקרית. אך הדרך לברר זאת היא על ידי שיעורר האדם בדעתו מחשבה זכה של אמונה, וישתדל לצייר בנפשו כי ה' יתברך עומד כנגדו ממש. או אז, יתחיל להרגיש התנגדות פנימית וכבדות שאינה מניחה לו לקבל את האמת הפשוטה.

ד] כמו אדם שלא זוכה לשמור עיניו בקדושה, וכלל לא מרגיש כמה מחשבות טומאה חולפות במוחו, רק כאשר מנסה לשמור מחשבתו שלא לחשוב מהרהורים רעים, אז מתחיל לשים לב שיש לו מחשבות אסורות במח. וגם בתפילה עצמה הרבה פעמים אדם אינו שם לב שעובר עליו תפילה במחשבות זרות, ורק כאשר מנסה להתרכז במחשבה טובה, אז יוכל להתחיל לב שיש לו בלבול במחשבתו.

כך גם האדם אינו שם לב לכפירות שיש במוחו עד שמנסה לעורר בצורה פעילה מחשבות של אמונה, אז פתאום ישים לב שיש לו מחשבות של כפירה שאינן נותנות לו להכניס במח מחשבות של אמונה, ואז מתחיל לתפוס שיש לו כפירות וקושיות.

ה] כל ישועת האדם בתפילה, תלויה ברגע זה: כאשר יזכה האדם להבין כי הבלבול והקרירות אינם מקרה בעלמא, אלא הם עצמם בחינת קושיות ופגם באמונה, תיכף יוכל להתחזק ולהילחם בכוח האמונה הפשוטה. לומר ולחשוב בפשיטות: "אני מאמין בבירור חזק שה' יתברך שומע אותי עכשיו, ואני מאמין כי יש לי חן וקורת רוח לפניו ברגע זה ממש". כי באמת כולנו מאמינים בני מאמינים, אלא שלא שם לב שהמלחמה של הריכוז בתפילה היא בעצם מלחמה של כפירות, וברגע שתופס את הבלבול ומבין שזה ענין של אמונה, תיכף יעלה במחשבתו איזה מחשבה של אמונה בתוקף גדול שבוודאי האמת היא האמונה.

הליכות
שיחות ומנהגים
מִזּוּזָה - מְלַמֵּד

פַּעַם כְּשֶׁבִּקֵּשׁ מוֹהֲרַנ"ת מִסּוֹפֵר אֶחָד שֶׁיְּבַדֵּק לוֹ אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתוֹ, בָּא הַסּוֹפֵר לְבֵיתוֹ וְלָקַח אֶת מְזוּזוֹת הַבַּיִת לְבַדְקָן, בְּעֵת שֶׁהָיָה מוֹהֲרַנ"ת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. כְּשֶׁחָזַר מוֹהֲרַנ"ת לְבֵיתוֹ וְרָאָה שֶׁהַמְּזוּזָה אֵינָהּ קְבוּעָה בְּפֶתַח הַבַּיִת, שָׁאַל: "הֵיכָן הַמְּזוּזָה?" עָנוּ לוֹ בְּנֵי בֵּיתוֹ, שֶׁהַסּוֹפֵר לָקָחָן לְבַדְּקָה עִם שְׁאָר מְזוּזוֹת הַבַּיִת. וְלֹא נִכְנַס מוֹהֲרַנ"ת בַּבַּיִת, אֶלָּא שָׁלַח לִקְרֹא לַסּוֹפֵר, וְכֶשֶׁהִגִּיעַ אָמַר לוֹ מוֹהֲרַנ"ת: "הֲרֵי לָקַחְתָּ לִי אֶת בֵּיתִי, וְכִי כָּךְ בּוֹדְקִים מְזוּזוֹת?! הָיָה לְךָ לִבְדֹּק אֶחָד אֶחָד בְּמְקוֹמוֹ וּלְקָבְעָם בַּחֲזָרָה בְּאוֹתוֹ מַעֲמָד"

עַל מָה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ, שָׁטוֹב לִהְיוֹת סוֹחֵר מִלְּהִתְפַּרְנֵס מִמְּלָמְּדוּת וְכוּ', כַּמְבֹאָר בְּחַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, אָמַר מוֹהֲרַנ"ת: "דֶּעֶר רַבִּי הָאט נִיט גֶעוַאלְטְן פּוּן קֵין מְלַמֵּד, נָאר אֵיידֶער אַ סוֹחֵר אֶן הִתְבּוֹדְדוּת אִיז שׁוֹין בָּעֶסֶער אַ מְלַמֵּד" - "רַבֵּינוּ לֹא הֶחֱזִיק מִלִּהְיוֹת מְלַמֵּד, אַךְ בִּמְקוֹם לִהְיוֹת סוֹחֵר בְּלֹא הִנְהָגַת הִתְבּוֹדְדוּת, כָּבָר טוֹב יוֹתֵר לִהְיוֹת מְלַמֵּד".

שָׁאַל פַּעַם אֶחָד מֵאֲנ"שׁ אֶת מוֹהֲרַנ"ת אִם טוֹב הַדָּבָר שֶׁיִּהְיֶה מְלַמֵּד תִּינוֹקוֹת מֵהֲמַת שֶׁאֵין לוֹ פַּרְנָסָה. עָנָה לוֹ מוֹהֲרַנ"ת:

"כַּמָּה זְמַן שֶׁאַתָּה נוֹתֵן וּמַשְׁכִּיר אֶת עַצְמְךָ בַּעֲבוּר מְלֶאכֶת הַמְּלַמְּדוּת, תַּעֲסֹק בִּתְפִלָּה לְבַקֵּשׁ בְּפַרְנָסָה עַל פַּרְנָסָה, וּמִסְתָּמָא תִּתְבַּיֵּשׁ עֲזָה שֶׁאַתָּה מְבַקֵּשׁ רַק עַל פַּרְנָסָה, וְאָז תִּתְפַּלֵּל כְּבָר גַּם עַל עֲבוֹדַת ה'. וְתִרְאֶה שֶׁתַּצְלִיחַ וְתִגְמוֹר יָפָה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אִם הָיִיתָ נַעֲשֶׂה לְמְלַמֵּד":

בָּעִיר בְּרֶסְלֶב דָּר יְהוּדִי אֶחָד, שֶׁהָיָה מְקֹרָב מְעַט לְמוֹהֲרַנ"ת. וְהִנֵּה מִסִּבּוֹתָו הָיָה בְּעִסּוּקִים נִפְלָאִים חֹק הַמַּמְשָׁלָה. וּמוֹהֲרַנ"ת הִזְהִירוֹ בְּכָל פַּעַם לְבִלְתִּי לַעֲסֹק בְּעִסּוּקִים כָּאֵלּוּ שֶׁהֵם נֶגֶד דִּין הַמַּלְכוּת, אוּלָם הוּא לֹא עָמַד בְּנִסָּיוֹן זֶה, כִּי הִתְעַשֵּׁר בְּדֶרֶךְ זֶה בְּקַלּוּת. וְלֹא עָבְרוּ יָמִים מוּעָטִים וּתְפָסוּהוּ וְהוֹשִׁיבוּהוּ לְמִשְׁפָּט, וּפָסְקוּ דִּינוֹ לְמַאֲסָר. וּכְשֶׁבָּא מוֹהֲרַנ"ת לְבַקְּרוֹ בְּכֶלְאוֹ, וְתִנֵּף לְפָנָיו צִרְתוֹ, אָמַר וְהוֹדָה לְמוֹהֲרַנ"ת: "מִתְחָרֵט אֲנִי כָּעֵת עַל זֶה שֶׁלֹּא שָׁמַעְתִּי אָז לְקוֹלְכֶם, וְכָמָה צוֹדְקִים הָיוּ דִּבְרֵיכֶם לְבִלְתִּי לַעֲסֹק בְּאֵלּוּ הַמִּסְחָרִים". אָמַר לוֹ מוֹהֲרַנ"ת בְּצַחוּת: "אֵינְךָ מִתְחָרֵט עַל זֶה שֶׁעָסַקְתָּ בִּדְבָרִים אֵלּוּ, אֶלָּא מִתְחָרֵט אַתָּה עַל שֶׁלֹּא הִצְלַחְתָּ לְהַעֲרִים עַל הַשִּׁלְטוֹנוֹת יוֹתֵר, וְלֹא הָיִיתָ נִתְפָּס. וְעַד שֶׁלֹּא תִּבְנֶה לְגָעֹר בְּעַצְמְךָ וְלוֹמַר לְעַצְמְךָ 'גַּנָּב', עֲדַיִן אֵינְךָ נִקְרָא מִתְחָרֵט":

התפילין שהיו לאות

אומן, ימי חודש תשרי תר"פ. מאז ראש השנה עברו ימים ספורים, ורבי אלחנן ספקטור, האברך מפולין, עדיין מסתופף בצל ציונו של הרבי הקדוש.

לא בנקל הגיע הלום. חתנו של רב העיר מונקוביד היה. הוא הגה בתורה יומם וליל, ולא ידע מחסור גשמי. אולם בנפשו פנימה חש חיסרון שלא ידע

ניצל בנס.
הגאון החסיד
רבי אלחנן
ספקטור זצ"ל

לתת לו הסבר. צמא היה לחיות אמיתית בעבודת בוראו, עד לאותו יום שבו חלפו רגליו על מפתן בית החסידים הברסלבאי בוורשה. מאז ידע כי מצא את אשר חיפש.

הוא השתוקק לנסוע לאומן. אולם באותה תקופה, שלהי תרע"ט, הייתה היציבות ברוסיה מעורערת עד היסוד, וכנופיות פורעים הטילו חתתן על עוברי דרכים. אלא ששונה היה רבי אלחנן משאר חבריו. בעוד הם כבר זכו להשתטח על הציון הקדוש ולזכות להבטחה הנצחית, הוא טרם זכה לכך.

לאחר מחשבה מרובה יצא לדרכו, כשתפילה על שפתיו. ה'קיבוץ' בראש השנה תר"פ היה כולו מסירות נפש: חסידים לא רבים השתתפו בו, אחד מעיר ושניים ממשפחה, ועל ספסלי הקלויז שכבו לא מעטים שחלו בטיפוס. אולם ראה זה פלא: בהגיע ליל 'זכור ברית' נעורה רוח חדשה בין כותלי בית המדרש. כוחו של הרבי הקדוש, החזק מכל תלאה וחולי, הפיח בכולם כוחות חדשים, ורבי אלחנן טעם לראשונה בחייו מטעמו של "הראש השנה של הרבי".

בחלוף הימים הנוראים התברר לו כי הדרכים אינן רק בחזקת סכנה, כי אם בחזקת מאבד עצמו לדעת. הוא רצה מאוד לשוב לחיק משפחתו שבפולין, אך הבין כי טרם הגיעה השעה לכך, ונשאר באומן.

באחד הימים, בעיצומה של תפילת שחרית בקלויז, בעוד רבי אלחנן מעוטר בטלית ותפילין ומתפלל בדביקות, התפרץ פנימה גדוד פורעים כלהקת חיות יער המשחרות לטרף. תוך שאגות מקפיאות דם ובאיומי חרב גירשו את כל המתפללים, כחמישים נפש, ביניהם החסיד הנודע רבי שמשון בארסקי, והריצו אותם, משל היו עדר צאן, אל המגרש הגדול שב'גן סופיה'.

מתנשמים ורועדים מאימה עמדו החסידים במגרש, וחיות האדם הפליאו בהם מכות רצח: "הודו על האמת! קומוניסטים אתם!". זעקות האומללים נשמעו עד למרחוק.

רבי אלחנן, עדיין עטור בטלית ובתפילין, המשיך בתפילתו שהופרעה על ידי הרשעים. אחד הצוררים הבחין בו. הוא התקרב אליו בעיניים אדומות מחימה, הניף את חרבו החדה אל-על, והנחית אותה בכוח רב על ידו.

באותו רגע התרחש נס מופלא: התפילין הקדושות שעל זרועו ספגו את אבחת החרב ונבקעו, וידו ניצלה!

הפורעים החלו בהכנות להוציא את היהודים להורג, ולבו של רבי אלחנן פרפר בקרבו: האם נגזר עליו, חלילה, לסיים את חייו כאן? שפתיו לחשו תפילה מלב נשבר: "ריבונו של עולם, אל תתננו ביד צוררינו!"

ואז קרה הבלתי ייאמן. מפקד הכנופייה סקר את עדת חסידי ברסלב, ופנה בזעם אל פקודיו: "אלו אנשים הבאתם לכאן? חבורת משוגעים!" ובפנותו אל מתפללי הקלויז שאג: "קומו והסתלקו מכאן מהר!"

החסידים לא המתינו רגע קט. הם נסו על נפשם, מודים לה' על חייהם שניתנו להם במתנה.

חלפו ימים רבים עד שזכה רבי אלחנן לשוב אל ביתו. במונקוביד חרדו בני משפחתו לגורלו, שכן השמועות על הפוגרומים ברוסיה הגיעו לאוזניהם. באחד הימים, להפתעתם, הוא הופיע בפתח, תשוש מתלאות הדרך לא-דרך, אך עיניו קורנות באור עילאי.

הוא סיפר להם על שרשרת הנסים שליוותה אותו, ותוך כדי דיבור שלף מנרתיק התפילין את ה'של יד' הבקועה. עדות אילמת לנס הגדול שאירע לו. "והיה לאות על ידכה" (שמות יג, טז), נאמר בתורה על מצוות התפילין. אצל רבי אלחנן קיבל הפסוק משמעות מיוחדת במינה.

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"א סי' א' מאמר ז'

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

כִּי אִישׁ הַיִשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר, וּלְקַשֵּׁר עַצְמוֹ אֶל הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כְּדֵי שֶׁיֵּאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל, שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַדָּבָר. כִּי הַשֵּׂכֶל הוּא אוֹר גָּדוֹל וּמֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ח): "חָכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו":

וְזֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב. כִּי יַעֲקֹב זָכָה לַבְּכוֹרָה שֶׁהוּא רֵאשִׁית, שֶׁהוּא בְּחִינַת חָכְמָה. (תִּקּוּנִים תִּקּוּן י"ד, זֹהַר מִשְׁפָּטִים קכ"א:), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קי"א): "רֵאשִׁית חָכְמָה". וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כ"ז): "וַיַּעֲקְבֵנִי זֶה פַּעֲמַיִם". וְתַרְגּוּם אוּנְקְלוֹס: וְחַכְמַנִי. וְזֶה בְּחִינַת שֵׁשׁ. כִּי הַשֵּׂכֶל הוּא מֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו כְּמוֹ הַשֵּׁשׁ. וְזֶה בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ד): "וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם":

וְזֶה בְּחִינַת חַיִת לְשׁוֹן חַיּוּת. כִּי הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל הוּא הַחַיּוּת שֶׁל כָּל דָּבָר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ז): "הַחָכְמָה תְּחַיֶּה" וְכוּ':

עיקר עסקו ועבודתו של יעקב אבינו היה ההסתכלות בשכל של כל דבר רבינו מבאר שענין זה של הסתכלות בשכל הוא בחינתו של יעקב אבינו, ובאמת אם נתבונן בדרכיו של יעקב אבינו נראה שכל עבודתו היה הסתכלות בפנימיות הבריאה, שהרי שנים רבות עסק בצאן לבן שהוא עסק גשמי, אלא שעיקר כוונתו היתה לברר משם ניצוצי הקדושה כידוע [וכמבואר באריכות בדברי מוהרנ"ת בהלכות מתנה הלכה ד], וכן עסק הרבה בגידול בניו [וכמבואר בגמ' סנהדרין כ ע"ב שהיה לו צער גידול בנים], ולא כאברהם ויצחק שעיקר עסקם היה בעבודת ה' בפשיטות, כי יעקב עיקר ענין עבודתו היה דייקא ענין זה של ההסתכלות בשכל של כל דבר, גם בעת העסק בדברים גשמיים.

מלחמת יעקב ועשו

ובאמת כפי שמתבאר כאן בדברי רבינו, כל העסק והמלחמה שהיה לו עם עשו הכל היה מלחמה על ענין זה של הסתכלות בחיצוניות או בפנימיות, כי עשו כל עניינו היה ההסתכלות בחיצוניות, וכמו שנקרא שמו אדום על שם "האדום האדום הזה" כי כל הסתכלותו של עשו על דבר הוא על החיצוניות שבו, ולכן ראה בעיקר את הצבע של המאכל, וממילא זלזל בבכורה שכל עניינה ההסתכלות בפנימיות.

צריך התחכמות כדי להינצל מההסתכלות החיצונית

ולא רק שיעקב הלך בדרך של הסתכלות בשכל, אלא גם כל מהותו מרומז בשמו, כי 'יעקב' מורה על 'חכמה', וכמו שעשו אמר עליו 'ויעקבני זה פעמיים', ותרגם אונקלוס: וחכמני, כי 'החכים' עלי פעמיים, בלקיחת הבכורה, ובלקיחת הברכה.

נמצא שבשמו מרומז גם סוד הצלחת יעקב, שכיון שבגלותנו עשו לקח את הבכורה, שמתחילה רואים החן החיצוני שלו, על כן צריך להתנהג בתכסיסי רמאות, בכדי לגלות האמת שיש בכל דבר, שהוא החכמה אלוקית. ועל כן לא תרגם אונקלוס 'ויעקבני' בלשון של רמאות, אלא בלשון של 'חכמה', כי יעקב הוא איש תם, ובשביל לגלות האמת, מוכרח הוא להתנהג כאילו ברמאות, בשביל להסתכל באמת של כל דבר. ונמצא למעשה, שפעמים צריך ללבוש בגדי עשו היינו להתעסק באכילה, שינה משא ומתן ושאר עסקי רשות, ומבחוץ נדמה שהאדם אינו עוסק כלל בעבודת ה', אבל באמת בפנימיות הוא יעקב ועוסק בדביקות המחשבה להעלות ניצוצי הקדושה הטמון באותו הדבר.

בחיצוניות עשו הוא הבכור ורק בפנימיות יעקב הוא הבכור האמיתי והנה רבינו מביא את הפסוק ראשית חכמה יראת ה' כראיה לכך שהראשית היא חכמה, וממילא מבואר מזה שיעקב זכה לבכורה שהיא

איין בלעטל

אור העצה מה'לימוד היומי'
בספה"ק 'ליקוטי מוהר"ן' ובספה"ק 'ליקוטי הלכות'

שבת קודש

ליקוטי מוהר"ן עד:

בעמוד זה רמוז הסמכת מוהרנ"ת על ידי רביז"ל לחדש בתורתו, בבחינת "ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו", כי כל הכח שלו לדלות עצות מעשיות מכל דיבור של רביז"ל היה מגודל אמונתו בכל דיבור שאינו 'מותרות'.

ליקוטי הלכות דף מ"ה

העצה לחיות בדעת של 'עולם הבא' בתוך הגשמיות היא להודות ולהתוודע לה' על כל הנאה וחסד, כי ע"י הברכה וההודאה מתעלה המעשה הגשמי ונכלל בדעת עליונה.

יום א'

ליקוטי מוהר"ן עה.

הבלבולים והספקות נקראים 'מותרות', משום שאינם מעצם המוח ואינם אמורים להימצא בו כלל. אך כל ה'מותרות' האלו הם מחמת שנדמה לו שדיבורי הצדיק הם גם 'מותרות', אך כשמאמין בכל דיבור של הצדיק שאינו מותרות, ממילא מסתלקים המותרות והספקות.

ליקוטי הלכות דף מ"ו

מחטא אדה"ר נתערב טוב ורע בכל המאכלים ונתלבש בהם צד המוות, שמחמתו מתבלבל דעת האדם. ולכן יש להשתדל באכילה בקדושה בשביל לברר את הטוב, כדי שהמאכל ישלים ויזכך את השכל ולא יביא חלילה לבלבול ומחשבות זרות.

יום ב'

ליקוטי מוהר"ן עה:

בכל מאכל של יהודי נעשה ייחוד קודשא בריך הוא פנים בפנים. וכשאדם אוכל מתוך מחשבה של אמונה, בזה יכול להרגיש שמתאחד עם ה' פנים בפנים כביכול.

ליקוטי הלכות דף מ"ז

עיקר תכלית האכילה היא לזכך המוח ולבוא לשמחה. ע"כ יש להיזהר שלא לאכול בעצבות, שהיא שורש הבלבולים, אלא לאכול בשמחה - כדי שהאכילה תוליד מחשבות טהורות ומוחין זכים.

יום ג'

ליקוטי מוהר"ן עו.

האדם מלא אפיקורסות ואינו מרגיש זאת, ורק אם ינסה להתלהב בתפילתו אז פתאום ירגיש התנגדות מבפנים שממאן להתלהב ובזה יוכל להכיר את הקושיות שיש לו במציאות ה', וכשיכיר בזה, ייקל עליו להתחזק באמונה.

ליקוטי הלכות דף מ"ח

אין לדחוק עצמו בתפילתו להתפלל מתוך הרגשה שמגיע לו מחמת צדקתו, אלא יבקש בתחנונים ויעורר רחמים - אם יתן לו ה' יתן, ואם לאו לאו.

יום ד'

ליקוטי מוהר"ן עו:

הקושי הגדול באמונה הוא שהאדם רואה בחוש שחיותו נמשכת מהשתדלותו ומאכילתו, ודבר זה מכחיש אצלו את האמונה הפשוטה שה' הוא המחייה אותו.

ליקוטי הלכות דף מט

על ידי מצוות ומעשים טובים נמשכים על האדם מוחין וידיעת ה'. ויש להמשיך את הדעת הזה גם לאחר המצווה, כי היא "מטה עוז" וכוח שבו יכול להכניע ולהכות את החלקים הרעים והמניעות שלו להמשיך תורה.

יום ה'

ליקוטי מוהר"ן עז.

כשמעורר מחשבות אמונה בעת עסקו בענייני העולם - באכילה ובפרנסה וכדומה, ולא רק בתפילה, בזה מוסיף קישוטים לאמונה. ועל ידי כך מתקשט חלקו של האדם בשכינה, וכך ממילא מתעורר למעלה רצון עליון להתייחד עמו פנים בפנים, ויהיה יכול להרגיש זאת בעת אכילתו ופרנסתו וכו'.

ליקוטי הלכות דף נ'

הזכרת שמות הצדיקים מסוגל מאוד לעורר את הלב. וכשאדם מזכיר שמות צדיקים בלימודו, יש לו להתבונן בגילוי מלכות ה' שנעשה בעולם על ידם, ומתוך כך להתעורר בתשובה ולהשלים את גילוי מלכותו יתברך.

יום ו'

ליקוטי מוהר"ן עז:

כל ההשגה באלוקותו יתברך חייבת להיות בבחינת "מגלה ומכסה" - שכל ידיעה תביא את האדם להכרה עמוקה יותר עד כמה אינו יודע, ולא לידיעה המביאה להרגשה שהוא יודע ומשיג.

ליקוטי הלכות דף נ"א

עיקר תורת הצדיק פועלת על ידי רחמים ותחנונים המשיכים לכל אחד את ההארה הנצרכת לנשמתו. וגם המתקרב לה' אף שצריך להזדרז בעבודתו, אך מאידך יש לו להאריך אף ולהמתין ברחמים ותחנונים עד שיזכה להארה הראויה לו.

השגות

מושגים בתורה א'

להסתכל ולהתקשר

ההסתכלות על השכל, שהוא אור גדול, הוא ממקום שאין בו אור, ועל כן כל נקודה ונקודה של שכל היא אור לאותו מקום החושך. ועל כן עיקר הגילוי הוא על ידי ההסתכלות שיש בה כח להביא האדם אל השכל. ועיקר בנין המח שנעשה על ידי שקונה את השכל, צריך להיות בשכל שיש בו אור וחיות מהחכמה, שהיא היא קדושת האור המחיה את השכל. והוא דרך הקדושה שהולך ואור עד נכון היום, שמתחיל האדם להסתכל לחפש ולהתבונן, ולקשר עצמו כראוי אל הקדושה, ועל ידי כך מוצא את נקודת האור והחיות שנמצא בשכל הקדושה כראוי. וכאשר נשלם קשר זה, מתגלה ורואה אמיתת הדרך ומתמלא חיזוק ושמחה ביושר דרך ה'.

החכמה, ובפשטות, הראיה היא שמצאנו אצל יעקב שהוא הבחינה של ההסתכלות בשכל של כל דבר, כי הוא זכה לקנות הבכורה. ומשמעות הבכורה היא - 'חכמה', שהחכמה הוא גם כן בענין הבכור. שהרי ספירת ה'חכמה' הוא ראשית הבריאה, וכמו שכתוב (תהילים קי"א) "ראשית חכמה" - כי מספירת החכמה התחיל להתהוות העולם והוא החכמה האלוקית שטמון בכל דבר. נמצא שיעקב הלך בעבודה זו של הסתכלות בפנימיות השכל של כל דבר, ועל כן קנה את הבכורה שהוא ראשית.

אבל באמת יש בזה עומק יותר, כי הרי לפי האמת יעקב קדם לעשו בירידתו לעולם, אלא שבחיצוניות ראו את עשו ראשון, כי הוא קדם ליעקב ביציאתו לאויר העולם, והוא גם נולד עשוי ומוכן כמו גדול, כך שהוא היה ניכר כמו הבכור מתחילתו, עד שיעקב הוציא זאת ממנו בחכמה. וכמו כן, ראשית התהוות של כל דבר בעולם הוא חכמה אלוקית, אלא שאחר כך משתלשל אותו הדבר להיות מגושם, עד שמצידנו רואים אנו קודם את החלק הגשמי והחן החיצוני של כל דבר, ונדמה שהגשמי הוא החלק האמיתי של הדבר, והוא הבכור, גדול ומוכן. ועל זה מגלה רביז"ל שהחכמה אלוקית הוא האמת של הדבר, והוא קדם בראשיתו לחלק החיצוני, וצריך האדם בכל דבר שעושה להתבונן ולחפש מה קדם למה, האם החיצוניות שרואה לנגד עיניו, או החכמה האלוקית שעל ידה נשתלשל ונעשה אותו הדבר.

תורה בכח

ועל פי דברי רבינו בהמשך המאמר שהכח להסתכל בשכל של כל דבר הוא ע"י התורה בכח, מובן לפי"ז שגם אצל יעקב מה שהיה לו את הכח לעניין זה של ההסתכלות בשכל של כל דבר הוא מחמת שהיה איש תם יושב אהלים, והיינו שלמד תורה בכח, ומחמת זה למד י"ד שנה בבית מדרשו של שם ועבר, לפני שהלך להתעסק עם לבן, כי רק על ידי תורה בכח זוכה להתקשר לשכל של כל דבר, וכפי שיבואר.

משל השמש

והנה רבינו מבאר שהשכל הוא בחינת השמש, והיינו כי כמו שהשמש אינו משנה את מציאות הגשמית של הדרך, אלא רק מגלה את האמת מה שיש בו, וכך יכול האדם ללכת בדרכו. כמו כן ההסתכלות בשכל אינו משנה את מציאות הגשמי, אלא רק מברר לאדם את האמת, שיבין שהחן החיצוני מרמה אותו. ובאמת יש כאן דבר אחר לגמרי, וכך יכול להיות 'איש ישראלי' ההולך מדרגא לדרגא בכל דבר שעושה, אף שלכאורה עושה אותו דבר שכולם עושים, כי ההבדל הוא רק באור השכל, ולא במראה החיצוני של הדבר.

ועוד למדים אנו ממשל זה, שכמו שאין מסתבלים בתוך השמש, אלא רק הולכים לאורו, כמו כן בלימוד הפנימיות של כל דבר, אין להסתכל בו בעצמו, אלא רק לילך לאורו באופן שיאיר לו להתקרב לה' למעשה בכל הליכותיו ומעשיו.

ואורה צדיקים כאור נגה

ועוד פסוק מביא רבינו על עניין זה "ואורח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום" ויש לבאר שנלמד מזה גם דרך ההסתכלות בשכל, שדרכם של הצדיקים דומה לאור הבוקר, שהולך ומתנוצץ לאיטו, מזריחת החמה עד שהולך וגדל באמצע היום וכמו כן צריך להשתמש באור השכל מדרגא לדרגא ולא בבת אחת.

מוגש כאן לראשונה באדיבות מכון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים.
לקבלת השיעורים המוקלטים על לקו"מ סי' א' יש לפנות: yotamattar@outlook.co.il
לשמיעת השיעורים על התורות הנ"ל בקו היעודי ב'קול הלשון' 036171116, באידיש בשלוחה 6, בלשה"ק בשלוחה 5.

להחשיב כל נקודה טובה

אחת העצות שגילה רבינו היא עצת 'נקודות טובות', להחשיב ולהגדיל כל מצוה שעושה לכבוד השי"ת, לחשוב כמה השי"ת מקבל ממנו נחת רוח.

ואכן, כלל זה צריך לדעת כל יהודי. כי הלא יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, וכדי להצליח להתגבר על פיתויי היצר על היהודי להכיר בחשיבות כל עשייה דקדושה שהוא עושה, ובכך שיש להשי"ת נחת רוח מרובה ועצומה מכל 'סור מרע' שהוא זוכה לקיים!

אנו חיים כיום בדור קשה, שניסיונותיו קשים ומרים, והעולם הזה הינו עולם השקר; מצד אחד יודעים מבורא העולם, ומצד שני נכשלים בהרבה עשיות שאינן כראוי. והעצה להתמודד ולהתעודד היא: החשבת הנקודה הטובה! רק כך אפשר להצליח ביהדותנו גם בדורנו, להחשיב כל התגברות וכל עשיה טובה, כל תפילה, כל הנחת תפילין וכו', מהכל יש להשי"ת הרבה נחת רוח מעמנו. וכשזוכרים להחשיב כל זה, אפשר להצליח בס"ד.

ואת כל זאת חזה רבינו הקדוש זי"ע ברוח קדשו והזהירנו להחשיב כל מצוה וכל הימנעות מעבירה שהאדם זכה לעשות, וזאת היא הדרך להתרומם ולהתקרב אל השי"ת, והחיזוק של רבינו בתורה רפ"ב שבליקוטי מוהר"ן - תורת 'אזמרה' - נכנס ב"ה היום בעולם ביודעין ובלא יודעין.

ועלינו לשנן ולחזור על מה שכתב מוהרנ"ת שם וז"ל: "והזהיר רבינו ז"ל מאד לילך עם התורה הזאת, כי היא יסוד גדול לכל מי שרוצה להתקרב להשי"ת ולבל יאבד את העולם לגמרי ח"ו. כי רוב בני האדם שרחוקים מהשי"ת, עיקר ריחוקם הוא מחמת מרה שחורה ועצבות, מחמת שנופלים בדעתם מחמת שרואים בעצמם גודל קלקולם שקלקלו מעשיהם, כל אחד כפי מה שיודע בעצמו את נגעי לבבו ומכאוביו, ומחמת זה הם נופלים בדעתם, ורובם מייאשים עצמם לגמרי, ועי"ז אינם מתפללים בכוונה כלל ואינם עושים אפילו מה שהיו יכולים לעשות עדיין".

ומוסיף שם רבי נתן: "על כן צריך האדם להשכיל מאד על דבר זה, כי כל הנפילות שבדעתו אע"פ שהוא מחמת מעשים רעים שעשה באמת, עם כל זה הנפילה שבדעתו והעצבות והמרה שחורה שנופל עליו עי"ז, הכל הוא רק מעשי בעל דבר, שמחליש דעתו כדי להפילו לגמרי ח"ו. על כן צריכים להתחזק מאד לילך עם התורה הזאת לחפש ולבקש בעצמו בכל פעם איזה מעט טוב ונקודות טובות כנ"ל, ועי"ז יחיה וישמח את עצמו, ויצפה לישועה עדיין, ויוכל להתפלל ולזמר ולהודות לה', בבחי' 'אזמרה לאלקי בעודי', ועי"ז יזכה לשוב באמת אל ה'". אמן.

עומק הפרשה

חכמתו הפשוטה של יעקב

וַיֹּאמֶר הֵכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַּעֲמַיִם אֶת בְּכֹרָתִי לָקָח וְהִנֵּה עַתָּה לָקַח בִּרְכָתִי. 'יאות קרא שמיה יעקב וחכמני דנן תרתין זמנין' (תרגום).

שני סיבות נאמרו בשמו של יעקב אבינו, הראשון בשעת לידתו שנקרא יעקב על שם שידו אחזה בעקב עשיו, והשניה בשעת נטילת הברכות - אז צעק עשיו שעל כן נקרא יעקב על שם נטילת הברכות בערמה.

עומק הענין בדרך עבודה מתבאר בליקוטי הלכות (הל' פקדון ד יט) שכשנולדו יעקב ועשיו הייתה לעשיו אחיזה חזקה בשכל זה, ומשם היה יונק את חלקו הגשמי, ואכן עיקר הבכורה היתה בידו ואחיזת יעקב הייתה בעקבו בלבד [וכמובא בכתבי האריז"ל (שער הגלגולים כט) שקודם המכירה היה עשיו אחוז בספירת החכמה ויעקב בספירת התפארת שלמטה ממנה], ועל כן גם כשהלך עשיו אחר תאוותיו הגשמיות ינק מפנימיות כל הבריאה ח"ו, אך לאחר שיעקב קנה ממנו את הבכורה קנה ממנו את כל האחיזה בקדושת השכל, ומאותה העת כשהיה אוכל איזה מאכל וכדו' לא היתה לעשיו יניקה מפנימיות וחיות האלוקית שבו אלא מחיצוניותו בלבד, כשהגיעה עת חלוקת הברכות הגשמיות, מטל השמים ומשמני הארץ, ביקש יצחק ליתנם לעשיו מאחר שסבר שהוא מקושר יותר לפנימיות הבריאה, אך מאחר שבאמת יעקב היה אחוז בפנימיות כל השפע היורד לעולם לכן לקחם לגמרי, ועל כן צעק עשיו צעקה גדולה, כי לא די שלקח יעקב את פנימיות העולמות עתה הוא רואה שקיבל עמה גם את חיצוניותו.

וביאור הענין למעשה, כל אחד יודע שעיקר תכלית האדם היא לעסוק בעולמו הרוחני, בתורה בתפילה ובמעשים טובים, הם התכלית הנצחית וכל שאר העולם הבל הבלים, אבל למעשה בחלק גדול מהיום טרוד האדם בענייני גשמיות, בבית, בפרנסה, באכילה וכדו', אמנם הוא מאמין שגם זה דבר חשוב ורצון השי"ת, אבל למעשה כשעוסק בהם אין מחשבתו מקושרת בהשי"ת.

דרכו של עשיו היא ללכת אחר חיצוניות הדבר, וכשרואה שלפניו דבר שאינו קשור ישירות להשי"ת אינו מחפש קשר זה כלל, די לו שמאכל זה תאוה לעיניים, די לו שעסק זה עתיד להצמיח רווחים נאים ומיד שוקע בו ראשו ורובו.

אבל כבני בניו של יעקב אבינו, היהודי מסתכל בפנימיות הדבר, גם כשמונח לפניו מאכל ערב או עסק מניב, הוא ניגש אליו באמונה שכעת הוא מתקן את העולם במלכות ש-ד-י, מאכל זה נשלח אליו משמים כדי שיעלה את הניצוצות הק' הטמונים בו, כשאוכל בדרך זו אז אכילתו היא אחרת לגמרי, עסקיו אחרים לגמרי, במחשבה קלה הם מתקדשים בקדושת ישראל עם קדוש.

חנוך לנער

יסודות החינוך ע"פ דעת רביז"ל

למה עשיו דרש מן 'האדום האדום' הזה?!

היכל הישיבה היה אפוף דממה של עת רצון. הבחורים, שנאספו לשמוע את ה'שיחה' השבועית, ישבו מרותקים למוצא פיו של המשגיח.

"רבותיי," פתח המשגיח בקול מעורר לב, "התבוננתם פעם בלשון הקודש בפרשתנו? עשיו חוזר מן השדה עייף, רואה את הנזיד שבישל יעקב אבינו, וזועק: 'הַלְעִיטֵנִי נָא מִן הָאָדֹם הָאָדֹם הַזֶּה'. וכי לא ידע לקרוא למאכל בשמו, עדשים? מדוע מדגיש הכתוב שלא ביקש את עצם המאכל, אלא רק את מראהו - 'האדום האדום הזה'?"

המשגיח השתתק לרגע, ונתן לשאלה להדהד בין כתלי בית המדרש.

"הביאור בזה," המשיך, "נוגע ביסוד עמוק בנפש האדם. עשיו הרשע לא חפץ בפנימיות. עדשים דורשות בישול, הכנה ויגיעה. יש להן מהות. אך הסטרא אחרא מחפשת רק את החיצוניות המיידית - את המראה הנראה לעין באותו רגע, את ה'אדום' הזה. בלי מחשבה של עומק מה יש מתחת הצבע המושך הזה.

ולכן נקרא שמו עשיו, מלשון 'עשוי' - שנולד נגמר ומוכן, כאדם גדול שכבר הושלמה מלאכתו, ללא צורך בצמיחה. לעומתו, יעקב אבינו נולד כשאוחז בעקב עשיו - קטן, זעיר, רחוק משלמות. כי אור הקדושה אינו פועל בריצה מיידית וברושם חיצוני. 'וְאוֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ, הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם' - כזריחת השמש המאירה קמעא קמעא."

המשגיח הרים את גמרא הראשיות וקרא ברטט: "כשבחור פותח גמרא, מה הוא רואה? אותיות שחורות, דפים שנראים יבשים ללא חיות חיצונית. אין שם רושם בולט המושך את העין. התורה הקדושה דורשת סבלנות ועמל. אך כשהלומד מטה אוזן וממתין ביגיעה, פתאום מתחילות האותיות להאיר, הלב נפתח, והחיות דקדושה מתגלה בכל עוזה!"

בקהל שררה דריכות מרוממת. המשגיח הביט בבחור שנאבק שבועות ארוכים בהבנת הסוגיה, וראה כיצד עיניו מתמלאות באור חדש של תקווה.

ואז, נפלה דממה במוחו של המשגיח עצמו.

תוך כדי דיבורו על מעלת התהליך וסכנת המיידיות, עברה בו מחשבה עזה: ומה איתי? שאל את עצמו בסתר לבבו. איך אני מתנהג בעבודת החינוך? האם איני נלכד לא פעם באותה דמיון של "האדום האדום הזה"?

תמונה עלתה ברוחו: רק אתמול ישב בחדרו, מתוסכל ומודאג משיחה עם תלמיד שלא צועד בקצב המצופה, כשהוא מחפש פתרונות קסם ומבקש לראות תוצאות כהרף עין. כמה חוסר סבלנות חווה כשההצלחה החינוכית לא הופיעה מיד? כמה פעמים דרש לראות פירות גמורים ו"עשויים", כדרך עשיו, במקום להאמין בעמל האיטי והטהור של גידול הנפש טפח אחר טפח?

הוא עצר לרגע, נשם עמוקות, והמשיך בקול רך ונשבר: "ורבותיי, הדברים אמורים גם בעבודת החינוך והנפש. אסור לנו לחפש תוצאות 'עשויות' ומהירות. כשיש קשיים, יש לזכור: כל דבר שבקדושה נבנה בתהליך פנימי, ומה שנבנה ביגיעה ובהמתנה - אילן איתן הוא שפירותיו מבורכים לעד."

שאל בני

שו"ת בעבודת ה'

האם שייך לזכות לירא שמים? [ג]

מה גורם לנו לפחד לזכות לקיים את הסעיף הראשון בשולחן ערוך - "שויתי ה' לנגדי תמיד"?

יש ייאוש מקיום סעיף זה מחמת ציור לא מדויק של המושג 'יראה'. האדם מפחד לנסות להכנס ל'יראה', כי נדמה לו שצריך לחיות בפחד תמידי שאין בכוחו לסבול, ולכן מלכתחילה מתייאש ואינו מנסה להתחיל.

איך יוצאים מהפחד והייאוש הזה כדי לזכות ליראה?

צריך לדעת שכמה רגעים של 'יראה' כל אחד יכול לזכות להם. יאמר האדם לעצמו: "אומנם אולי אני איש פשוט מגושם, אך מי אמר שאדם מגושם אסור לו לנסות לפחד מה' לכמה רגעים?!" באופן הזה יוכל כמה פעמים ביום לחשוב שה' עומד בסמוך אליו לכמה רגעים. ומי שרוצה 'יראה' - יערך מחשבה אחת של 'יראה'.

איך זוכים לשנות את ההסתכלות על היראה כדי שלא לפחד ממידה מתוקה זו?

רבי נתן זצ"ל (ליקוטי הלכות, הלכות השכמת הבוקר א') חידש חידוש עצום: העצה ליראה טמונה בהמשך הפסוק - "שויתי ה' לנגדי תמיד, כי מימיני בל אמוט". כלומר, על ידי שיטה מחשבתו כלפי 'ימין' (חסד), יזכה לזכור את מציאות ה'. 'יראה' איננה לחשוב מחשבות של ריחוק מה'. להיפך - יראה מתעוררת בלב דווקא כשאדם מזכיר לעצמו את הנקודות הטובות שבו, כי כל נקודה טובה משמעותה לזכור שה' איתו. בכל פעם שמזכיר לעצמו מצווה או מעשה טוב שעשה, בזה מעמיד את ה' לנגד עיניו בצורה מרוממת.

מהיכן ההתחלה לזכות למידת היראה?

כדי לזכות ליראת שמיים אמיתית, היסוד הראשון והעיקרי הוא התפילה. כפי שמובא בדברי חז"ל (עבודה זרה ה.), כאשר אמר הקב"ה לישראל "מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי", התכוון ה' שהם יפנו אליו ויבקשו: "תן לנו אתה יראה". ובזה עיקר הבחירה של האדם לזכות ליראה - כי אף שאמרו חז"ל "הכל בידי שמיים חוץ מיראת שמיים", בכל זאת עיקר היראה היא מתנת שמיים, והדרך להשיגה היא על ידי ריבוי תפילה (ועיין במהרש"א שם).

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א | מו"צ בעיר בית שמש יצ"ו

דִּינֵי צָרוֹךְ בָּצֵק וּמַאֲפֶה לְשִׁעוּר חַלָּה (ד)

בְּמַאֲמָרֵנוּ הַקּוֹדֵם נִתְבָּאֵר שֶׁאִם הַבְּצֵקִים אוֹ הַמַּאֲפִים 'רַק נוֹגְעִים זֶה בָּזֶה', אֵינָם חַיָּבִים בְּהַפְרָשַׁת חַלָּה, אֶלָּא אִם יִהְיוּ מֻנָּחִים 'בְּמָקוֹם אֶחָד', וּלְהַלָּן יְבֹאָר אֵיךְ מִצְטָרְפִים בְּצֵקִים אוֹ מַאֲפִים הַנִּמְצָאִים בְּמָקוֹם אֶחָד.

א. אֲפִלּוּ מֻנָּחִים רַק רֶגַע אֶחָד בְּמָקוֹם אֶחָד (פרמ"ג, תנז א"א ב).

ב. נִרְאֶה שֶׁנָּכוֹן לְכַוֵּן שֶׁרוֹצִים שֶׁיִּצְטָרְפוּ. אֲמָנָם אַף מִי שֶׁלֹּא כִּוֵּן, מִכָּל מָקוֹם הֵם מִצְטָרְפִים (כי י"א שאין מצטרפים בלא כונה, ראה דברי הפוסקים בזה: מחזה אליהו, קטז. שבט הלוי, י קצב. הלכות חג בחג, פורים, עמוד קעז 35. ודע שי"א שאם אין רוצים שיצטרפו, אזי אינם מצטרפים, ראה בדרך אמונה, בכורים ו קלט. ונראה שקשה לא לחייבם, נגד סתימת הפוסקים שלא התנו כל זה).

ג. לְכְתְּחִלָּה בְּכְדֵי שֶׁיִּהְיֶה 'צָרוּךְ' לְכָל הַדֵּעוֹת - צָרִיךְ שֶׁיְּגַעוּ הַבְּצֵקִים אוֹ הַמַּאֲפִים זֶה בָּזֶה, אֲמָנָם אֲפִלּוּ כְּשֶׁלֹּא נָגְעוּ חַיָּבִים לְהַפְרִישׁ חַלָּה (ראה: חק יעקב, תנז ב. משנ"ב, תנז ז ושעה"צ. ערוך השלחן, שכה ג, ובאו"ח תנז יא. כף החיים, תנז כב. ובמשפטי ארץ ב 30, שאם נזדמן ונצטרפו בנגיעה ראוי להפריש שוב). וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁמִּכָּל מָקוֹם אֵין לְבָרֵךְ כְּשֶׁהִצְטָרְפוּ בְּלֹא נְגִיעָה (ד"א ציה"ל שא, מהגרי"א), וְנִרְאֶה שֶׁהַמְבָרֵךְ לֹא הִפְסִיד (כי המשנ"ב כתב כן רק להנהגה לכתחילה).

אֲמָנָם כָּל זֶה כְּשֶׁהֵם מֻנָּחִים כָּךְ, אֲבָל אִם הֵם מֻנָּחִים בְּכֵלִים אוֹ שַׂקִּיּוֹת נִפְרָדוֹת - אֲזַי אֲפִלּוּ כְּשֶׁהֵם מֻנָּחִים בְּכְלִי אֶחָד וְנוֹגְעִים, יִתָּכֵן וְאֵינָם מִצְטָרְפִים וּכְמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בַּהֶמְשֵׁךְ.

ד. כְּשֶׁהַבְּצֵקִים/הַמַּאֲפִים מֻנָּחִים בְּכְלִי - לְכַתְּחִלָּה יֵשׁ לְהִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִהְיוּ הַבְּצֵקִים וְהַמַּאֲפִים בּוֹלְטִים מֵעַל גּוֹבַהּ הַדְּפָנוֹת שֶׁל הַכְּלִי. וְאִם הֵם בּוֹלְטִים, הַדִּין כָּךְ:

(א) אִם הַמַּאֲפֶה בּוֹלֵט רַק 'בְּחֶלְקוֹ' מֵעַל הַדְּפָנוֹת, כְּגוֹן בְּמֻנָּחִים בְּתַבְנִית אוֹ מַגָּשׁ עִם דְּפָנוֹת נְמוּכוֹת - גַּם כֵּן מִצְטָרְפִים וְחַיָּבִים בְּחַלָּה. אַךְ בְּכְדֵי שֶׁיּוּכְלוּ לְבָרֵךְ עַל זֶה לְכָל הַדֵּעוֹת, אֲזַי אִם יֵשׁ אֶפְשָׁרוּת, נָכוֹן לְכַסּוֹת אֶת כָּל מַה שֶּׁבּוֹלֵט עִם מַפָּה/נַיְלוֹן וְכַדּוֹמֶה. וְהַמְבָרֵךְ בְּלִי כִּסּוּי הַנַּ"ל, יֵשׁ לוֹ עַל מִי לִסְמֹךְ (כי דעת רוב הפוסקים שמצטרף בכל אופן, ראה: ט"ז שכה ב, ש"ך ד, הגר"א ז. זולת הב"ח ג, שחשש לענין ברכה. ובשבה"ל ד קמה, מצדד כהב"ח. ועכ"פ בכיסוי, מועיל לכו"ע).

(ב) אֲבָל אִם יֵשׁ מַאֲפֶה אוֹ עִסָּה הַבּוֹלֵט 'לְגַמְרֵי' מֵהַכְּלִי, כְּגוֹן שֶׁהֵם מֻנָּחִים אֶחָד עַל הַשֵּׁנִי, וְיֵשׁ שָׁם כָּאֵלּוּ הַמֻּנָּחִים מִחוּץ לְגוֹבַהּ הַדְּפָנוֹת שֶׁל הַכְּלִי [מָצוּי בְּמֻנָּחִים בְּתַבְנִית אוֹ מַגָּשׁ] - הוּא סָפֵק אִם הַכְּלִי מְצָרֵף אֶת מַה שֶּׁמֻּנָּח לְגַמְרֵי מִחוּץ לְגוֹבַהּ הַדְּפָנוֹת (ראה: ביה"ל, תנז א ד"ה שיתן. לקט העומר, ו ג. משפטי ארץ, ב יח).

וְלָכֵן:

- אִם יֵשׁ שִׁעוּר חַלָּה רַק עִם אֵלּוּ הַבּוֹלְטִים לַחוּץ: צָרִיךְ לְכַסּוֹת עִם מַפָּה וְאָז אֶפְשָׁר לְהַפְרִישׁ עִם בְּרָכָה (כי אז כמעט לכל הפוסקים מצטרפים: ראה בחלת לחם ד ג ובשו"ב יג. מחצה"ש תנז ג. ביה"ל ד"ה והסל. והרי מבואר בפוסקים שבנצטרף בספק, אזי כל מה שאפשר לתקן שיתחייב בוודאות, צריך לעשות כן).

- וְאִם אֵין אֶפְשָׁרוּת לְכַסּוֹת מַפָּה, נִרְאֶה שֶׁצָּרִיךְ לְהַפְרִישׁ חַלָּה [בְּפָרָט בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל] אֲבָל אֵין לְבָרֵךְ עַל זֶה (כי יש חוששים לסמ"ג שמצרף. גם י"א שמצרף אפילו בלא דפנות כלל, בפרט באר"י. אך פשוט שא"א לברך. ונראה שאין חילוק אם מפרישים מהעליונות או התחתונות, שממה נפשך, או שאינם מחויבים כלל או שמצטרפים וא"כ אין חילוק מהיכן מפרישים).

- וְאִם יֵשׁ שִׁעוּר חַלָּה בַּמֻּנָּחִים בְּתוֹךְ הַכְּלִי: צָרִיךְ לְכַסּוֹת בְּמַפָּה וְאָז אֶפְשָׁר לְהַפְרִישׁ עִם בְּרָכָה (וכדעת החלת לחם המחצה"ש הביה"ל וכו'. ומה גם שגם הפרמ"ג מסתפק בעצם ד"ז).

וְאִם אֵין מַפָּה, צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ מִמַּה שֶּׁמֻּנָּחִים בְּתוֹךְ הַכְּלִי, וּמוֹעִיל גַּם עַל מַה שֶּׁבּוֹלֵט הַחוּצָה.

מתחדשים

◆ **מזל טוב! ביום רביעי הקרוב יסיימו רבבות אלפי ישראל הקובעים עיתותיהם לתורה במסגרת "הדף היומי" העולמי, את מסכת בכורות. וביום חמישי, נחל כולנו אי"ה בלימוד מסכת ערכין**, איתו נצעד אל תוך חודש טבת. ולקראת סיום הש"ס הגדול במחזור י"ד, שהחל ימים ספורים לפני הקורונה, ומסתיים בימים הנעלים של שלושת ימי הגבלה בשנה זו. וכיהודים האמונים על ההתחדשות, מתחילים היום! ומתחברים ללימוד התורה הקדושה דרבים.

לטייל בתורתו: הופיע! חוברת מיוחדת עם התורה הזמנית שבמסלול "לטייל בתורתו" - תורה א' קמא - עם הפירוש הבהיר והמפורט "**נעימות נצח**" במהדורה מיוחדת ללומדי התורה הזמנית. בנוסף, הופיע המגזין המושקע '**מחוברים**', הראשון על תורה זו. החוברות מופצים בבתי הכנסת במרכזי חסידי ברסלב. קו 'לטייל בתורתו': 046277313.

פרויקט השיעורים: להלן שיעוריו הקבועים של הרה"ח ר' **שמעון טייכנר** שליט"א: מדי יום ראשון בערב, שיעור בליקוטי מוהר"ן על הסדר (כעת אוחזים בתורה ל"ה) בביהמ"ד 'כוכבי אור' השטיבלאך החסידי, רח' גפן 8, חריש. מעריב 20 דקות אחר השקיעה, ולאחריו השיעור | מדי יום שלישי בשעה 8:00 בערב, שיעור של שעה בליקוטי מוהר"ן על הסדר (כעת אוחזים בתורה ל"ח), בספריית ברסלב, רח' רבי עקיבא 40 קומה 2 בני ברק | מדי שבת בשבתו, בביהמ"ד הנ"ל בחריש, שיעור בסיפורי מעשיות בקידושא רבא, ושיעור בליקוטי מוהר"ן עם שקיעת החמה בסעודה שלישית. ניתן לשמוע את שיעוריו הנפלאים והבהירים של הרב שליט"א בליקוטי מוהר"ן, בקו "אוצרות ברסלב": 029950000.

יו"ל ע"י מכון עלה לתרופה
בכל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ל:
A028080148@GMAIL.COM
פקס או הודעה קולית: **02-8080148**
במקרים מיוחדים: 053-3175211 | 054-8591148
המערכת נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00
לתרומות ונכישת נכס נצחי: עלה לתרופה, בנק מרכנתיל 17, סניף 725, חשבון 36645.

החיזוק השבועי

וְזֶהוּ בְּחִינַת עֲקֵבוֹת מְשִׁיחָא, שֶׁיִּשְׂרָאֵל נִרְגָּנִים תַּחַת עֲקֵבֵיהֶם. וְאָז דַּיְקָא מִי שֶׁמְּשִׁיחַ אֶל לִבּוֹ לִשְׁמֹעַ מִשָּׁם אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה, שֶׁיֵּדַע שֶׁהַכֹּל מֵהַמִּשְׁפָּט שֶׁלְּמַעְלָה שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בָּהֶם כְּדֵי לְהַשִּׁיבוֹ אֵלָיו.

וְזֶהוּ: "וְיָדוֹ אוֹחֶזֶת בַּעֲקֵב עֵשָׂו", 'בַּעֲקֵב' דַּיְקָא, כְּשֶׁיִּתְגַּבֵּר עֵשָׂו בְּסוֹף הַגָּלוּת בְּעֲקֵבוֹת מְשִׁיחָא, וְיִדְצֶה לִדְרֹס בְּעֲקֵבוֹ עַל רֹאשׁ יִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת הִגְדִּיל עָלַי עָקֵב, אָז דַּיְקָא "וְיָדוֹ" - בְּחִינַת אֱמוּנָה בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת וְיַהִי יָדָיו אֱמוּנָה וְכוּ' פָּרִישָׁן בְּצִלָּא - אוֹחֶזֶת בַּעֲקֵבוֹ לְהַפִּילוֹ וּלְהַשְׁפִּילוֹ עִי"ז, כִּי אֵין כֹּחֵנוּ אֶלָּא בְּפֶה, לְתַפֵּס אֱמוּנוֹת אֲבוֹתֵינוּ, לְצַעֵק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ מִכָּל מָקוֹם שֶׁהוּא:

ליקוטי הלכות, יין נסך ד, כה!

יהלום

וְכָל אֵלּוּ הַדְּרָכִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל שִׂמְחָה וְהִתְחַזְּקוּת צְרִיכִין לַיְלֵךְ בָּהֶם מְאֹד, כִּי בָּזֶה תִּלְוִי עִקַּר יַחֲדוּתוֹ!

תחזוקין ז, ג